

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **Y. R.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s., se sídlem Poděbradská 173/5, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 10. 2023, čj. 57 A 67/2023-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V této věci se Nejvyšší správní soud v návaznosti na již existující judikaturu zabýval především slučitelností české právní úpravy nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu, o kterou již žadatel dříve požádal či která mu již byla poskytnuta jiným členským státem, s právem EU.

[2] Žalobkyně je státní občankou Ukrajiny. V souvislosti s invazí Ruské federace opustila Ukrajinu a vycestovala do Polska, kde v dubnu 2022 získala oprávnění k pobytu pro osoby požívající dočasné ochrany. Následně se žalobkyně rozhodla přemístit do ČR za partnerem, který zde pobýval na základě oprávnění plynoucího z dočasné ochrany. Po příjezdu podala žalobkyně žádost o poskytnutí dočasné ochrany v ČR. Tuto žádost však žalovaný dne 27. 9.

2023 pod čj. OAM-373562/DO-2023 žalobkyni vrátil jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, neboť žalobkyně již oprávnění k pobytu plynoucí z dočasné ochrany získala v jiném členském státě EU a toto oprávnění dosud nezaniklo.

[3] V postupu žalovaného spatřovala žalobkyně nezákonný zásah, proti němuž podala žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který shora označeným rozsudkem žalobkyni vyhověl. Konstatoval, že shora označeným postup žalovaného, který vrátil žalobkyni její žádost o udělení dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti, byl nezákonným zásahem. Žalovanému proto zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyni.

[4] Krajský soud předně vyhodnotil výluku ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti o dočasnou ochranu žalovaným podle § 5 odst. 2 *in fine* zákona č. 65/2022 Sb., jako neslučitelnou s unijním právem. Učinil tak s odkazem na právo na účinný prostředek nápravy před soudem dle čl. 47 Listiny základních práv EU ve spojení s právem na opravný prostředek proti vyloučení z poskytnutí dočasné ochrany dle čl. 29 Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. ze dne 7. 8. 2001, L 212; dále jen „směrnice o dočasné ochraně“). Žalobu tedy shledal přípustnou.

[5] V rovině věcné především konstatoval, že důvody dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022, kterými žalovaný podložil vrácení žádosti, nemohou působit vedle sebe. Posouzení otázky, zda byl postup žalovaného zákonný měl však za nadbytečné, neboť ani jeden z důvodů vrácení žádosti nemůže obstát s ohledem na směrnici o dočasné ochraně. Krajský soud shledal, že jsou naplněny předpoklady přímého účinku směrnice. Zároveň dospěl k závěru, že vrácení žádosti ze zákonných důvodů podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 může být způsobilé zasáhnout do práv žalobkyně. S odkazem na svou předchozí judikaturu (rozsudek ze dne 27. 6. 2023, čj. 57 A 20/2023-66) zdůraznil, že možnost vyloučení osoby z dočasné ochrany je upravena v čl. 28 směrnice o dočasné ochraně taxativním výčtem. Toto ustanovení neumožňuje vyloučit osobu z dočasné ochrany z důvodu, že ji již byla dříve udělena v jiném členském státě. Možnost požádat o dočasnou ochranu v členském státě poté, co již dříve byla dočasná ochrana v jiném členském státě poskytnuta, přitom směrnice nevylučuje. S ohledem na konstrukci směrnice jako minimální harmonizace proto nelze taxativně stanovené důvody pro vyloučení z dočasné ochrany rozšiřovat a stanovit méně příznivou úpravu, která by z dočasné ochrany vyloučila právě ty osoby, které o dočasnou ochranu již dříve požádaly v jiném členském státě. Protože neuplatněním uvedených důvodů pro jejich rozpor se směrnicí o dočasné ochraně odpadl podklad pro vrácení žádosti, krajský soud uzavřel, že vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany žalovaným bylo nezákonným zásahem. Tento postup představoval zásah do práv žalobkyně a byl založen na aplikaci zákonného ustanovení, jež je pro rozpor s unijním právem nepoužitelné.

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalobkyně a dalších podání účastníků

[6] Proti rozsudku krajského soud podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížností. Její důvod spatřuje v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

II. A. Důvody kasační stížnosti

[7] Stěžovatel namítá, že institut nepřijatelnosti žádosti zakotvený v § 5 odst. 1 písm. d) a odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. je slučitelný s unijním právem. Předně zdůrazňuje, že čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, na kterou odkazuje krajský soud, dopadá na jiné situace – vyloučení z dočasné ochrany jako takové. To však není případ žalobkyně. V důsledku uplatnění institutu nepřijatelnosti není žalobkyně z dočasné ochrany vyloučena, neboť ta jí již byla poskytnuta v jiném členském státě. Právo plynoucí z dočasné ochrany jí tak ČR neodjímá.

[8] Stěžovatel dále upozorňuje, že zacházení s žádostmi poté, co již byla dočasná ochrana poskytnuta v jiném členském státě, právo EU neupravuje, a tudíž jsou ponechány vnitrostátní úpravě. Ze směrnice o dočasné ochraně plyne, že se má bránit druhotnému pohybu osob a požívání práv ve více členských státech záraz. V čl. 11 směrnice navíc zakotvuje režim navrácení neoprávněně pobývajících žadatelů do hostitelského státu dočasné ochrany. Smyslem směrnice tudíž není „temporary protection shopping“, ale poskytnutí dočasného útočiště pro osoby, které musely hromadně opustit svoji zemi. Pokud by Rada zamýšlela umožnit podání žádosti o poskytnutí dočasné ochrany ve více členských státech zároveň, upravila by tuto možnost výslovně. Účelem směrnice je nicméně takovým vícečetným žádostem zabránit a tím rovněž předejít zvýšenému administrativnímu náporu na členské státy. Na tom nic nemění ani fakt, že podle prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382 kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu čl. 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. ze dne 4. 3. 2022, L 71/2022), mají cizinci právo vybrat si členský stát, ve kterém o poskytnutí dočasné ochrany požádají. Toto právo volby prvotního místa pobytu totiž neznamená, že by měli možnost si mezi členskými státy přebírat a postupně žádat o poskytnutí dočasné ochrany v několika státech, než si vyberou ten, který jim bude vyhovovat nejlépe. Opakované podávání žádostí o dočasnou ochranu podle stěžovatele představuje zneužití práva, které nepožívá právní ochrany. Stěžovatel proto namítá, že institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. zaplňuje mezeru v unijní úpravě, a to tak, aby bylo dosaženo jejího výše uvedeného cíle a byly eliminovány pokusy o zneužití práva na poskytnutí dočasné ochrany.

II. B. Vyjádření žalobkyně

[9] Žalobkyně navrhla kasační stížnost zamítnout. Souhlasí s názorem krajského soudu, že česká právní úprava nepřijatelnosti žádosti odporuje směrnici o dočasné ochraně a podporuje tento názor dalšími argumenty. Především poukazuje na to, že členské státy se v souvislosti s udělením dočasné ochrany pro státní příslušníky Ukrajiny rozhodly vyloučit uplatnění čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Právě ten byl totiž v režimu směrnice o dočasné ochraně nástrojem, který měl zabránit druhotnému pobytu osob požívajících dočasnou ochranu. Pokud uplatnění čl. 11 směrnice členské státy vyloučily, umožnily osobám

požívajícím dočasné ochrany sekundární pohyb. To potvrzuje i odborná literatura, operační pokyny Komise a praxe jiných členských států. Nelze přitom mluvit ani o zneužití práva.

II. C. Procesní postup s ohledem na řízení o předběžné otázce ve věci C-753/23

[10] Usnesením ze dne 31. 1. 2024, čj. 8 Azs 249/2023-30, Nejvyšší správní soud řízení v této věci přerušil, a to v návaznosti na usnesení tohoto soudu ze dne 30. 11. 2023, čj. 8 Azs 93/2023-37, kterým předložil Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku týkající se slučitelnosti institutu nepřijatelnosti žádostí o dočasnou ochranu a výluky ze soudního přezkumu s právem EU. Soudní dvůr předběžnou otázku zodpověděl rozsudkem ze dne 27. 2. 2025, věc C-753/23, *Krasiliva*. Usnesením ze dne 11. 3. 2025, čj. 8 Azs 249/2023 - 33, proto Nejvyšší správní soud v nynější věci vyslovil, že se v řízení pokračuje.

II. D. Vyjádření stěžovatele k rozsudku Soudního dvora ve věci C-753/23

[11] Stěžovatel v reakci na rozsudek Soudního dvora uvedl, že nadále považuje kasační stížnost za důvodnou. Soudní shledal jako neslučitelnou s právem EU pouze úpravu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. Tento závěr však nelze vztáhnout na případy, na které dopadá § 5 odst. 1 písm. d) téhož zákona č. 65/2022 Sb., tedy kdy již byla dočasná ochrana poskytnuta v jiném členském státě. Poukazuje přitom na bod 30 odůvodnění rozsudku Soudního dvora, podle něhož členský stát má při posuzování žádosti zkoumat, zda žadateli již nebyla poskytnuta dočasná ochrana jiným členským státem. Ačkoli Soudní dvůr již nevysvětlil, jak má členský stát v tomto případě postupovat, podle stěžovatele je zřejmé, že v takovém případě není žádost důvodná a nelze pobytové oprávnění vydat. Vedle toho stěžovatel zopakoval svoji argumentaci, podle níž z žádného ustanovení směrnice o dočasné ochraně neplyne právo držitele dočasné ochrany na přesun do jiného členského státu. Naopak celá řada ustanovení této směrnice svědčí o tom, že uvedené právo držitelé nemají. V opačném případě by totiž tato ustanovení vůbec nemusela existovat (pokud by držitel dočasné ochrany měl právo získat opětovně pobytové oprávnění ve státě svého výběru, postačoval by pouze čl. 8 směrnice). Dohoda členských států o vyloučení čl. 11 směrnice znamená pouze to, že si mezi sebou nebudou neoprávněně pobývajících držitelé dočasné ochrany předávat; ne však již to, že by držitelé dočasné ochrany měli právo na přenesení pobytového oprávnění do jiné členské země. To podle stěžovatele potvrzuje rovněž Soudní dvůr, který v citovaném rozsudku vyhodnotil čl. 11 směrnice jako irrelevantní. České republice tak z unijního práva neplyne povinnost udělovat povolení k pobytu osobám, které již získaly pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě.

II. E. Vyjádření žalobkyně k rozsudku Soudního dvora ve věci C-753/23

[12] Podle žalobkyně rozsudek Soudního dvora jednoznačně objasnil, že osoba, které vzniká právo žádat o dočasnou ochranu, musí mít možnost požádat o její poskytnutí v členském státě, který si zvolí a že takové rozhodnutí musí podléhat soudnímu přezkumu. Stejně tak je nepochybné, že čl. 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. je neslučitelný s právem EU. Soudní dvůr však již s ohledem na okolnosti dané věci neodpověděl na část předběžné otázky, která se týká situací, na kterou dopadá § 5 odst. 1 písm. d) téhož zákona. Žalobkyně přisvědčila stěžovateli, že ze samotného znění směrnice o dočasné ochraně by bylo možné dovodit, že osoby požívající dočasné ochrany nemají obecně právo

pokračování

na druhotný pohyb. Takový závěr by však platil pouze za situace, pokud by se členské státy v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nedohodly, že tento článek nebudou uplatňovat. Pokud se totiž členské státy výslovně dohodly, že nebudou čl. 11 směrnice o dočasné ochraně aplikovat, neměly úmysl bránit ukrajinským občanům ve volném pohybu po EU a případně změnit stát, ve kterém budou požívat práv plynoucích z dočasné ochrany. Tento postoj zastávala v řízení před Soudním dvorem rovněž Komise. Skutečnost, že lze čerpat práva plynoucí z dočasné ochrany pouze v jednom členském státě, přitom tento závěr nezpochybnuje; důsledkem je pouze nutnost ukončit platnost uděleného pobytového oprávnění v prvním členském státě. Stejně tak fakt, že Soudní dvůr vyhodnotil čl. 11 směrnice o dočasné ochraně ve věci C-753/23 jako irelevantní, neznamená, že vyloučení uplatňování tohoto článku nemá význam pro sekundární pohyb držitelů dočasné ochrany. Soudní dvůr totiž rozhodoval za skutkových okolností, v nichž ještě dočasná ochrana v žádném členském státě nebyla poskytnuta, pouze o ni bylo požádáno.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud předesílá, že se již ve své předchozí rozhodovací praxi skutkově i právně obdobnou věcí zabýval (viz zejména rozsudek ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42; obdobné závěry, byť omezené na skutkově odlišnou situaci, vyslovil též v rozsudku ze dne 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27). Závěry této judikatury (především rozsudku čj. 1 Azs 174/2024-42) jsou použitelné i v nynější věci. Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od těchto závěrů odchýlit a v podrobnostech na ně lze odkázat. Lze dodat, že na uvedenou judikaturu již Nejvyšší správní soud navázal i v dalších věcech (např. rozsudek ze dne 8. 4. 2025, čj. 9 Azs 20/2024-42).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud se tedy i v nynější věci předně zabýval výlukou ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. Krajský soud totiž v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že tato výluka není slučitelná s unijním právem. Ačkoli stěžovatel tento závěr v kasační stížnosti nerozporuje, přípustnost soudního přezkumu představuje klíčovou otázku, kterou se musí Nejvyšší správní soud zabývat i bez návrhu. Citované ustanovení zákona č. 65/2022 Sb. totiž výslovně stanoví, že v případě vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti *soudní přezkum je vyloučen*.

[16] Soudní dvůr v rozsudku C-753/23 jednoznačně potvrdil, že podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv EU má osoba požívající dočasné ochrany právo na účinný prostředek nápravy před soudem proti postupu členského státu, jímž žádost o udělení povolení k pobytu ve smyslu čl. 8 této směrnice vrací jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud proto souhlasí s krajským soudem, že výluka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. není slučitelná s právem EU, neboť osobám požívajícím dočasné ochrany toto právo nepřípustně odepírá. Nelze ji proto aplikovat. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalovaným z důvodu její nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. tudíž lze přezkoumat.

[17] Jde-li o samotné věcné posouzení, zde není mezi účastníky sporné, že žalobkyně přicestovala z Ukrajiny nejdříve do Polska, kde jí byla udělena dočasná ochrana a následně

se přemístila do ČR, kde o její udělení požádala znovu. Řešení projednávané věci, jak předmět sporu vymezil i krajský soud, zde spočívá v zodpovězení právní otázky, zda je institut nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb., slučitelný s právem EU. Otázku souladu důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb., již jednoznačně zodpověděl rozsudek Soudního dvora ve věci C-753/23. Problém nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. však zůstal i po rozsudku Soudního dvora bez jednoznačného řešení. To poskytl až shora zmíněný rozsudek čj. 1 Azs 174/2024-42. V něm Nejvyšší správní soud dovodil, že i § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. právu EU odporuje, a tedy ho není možné aplikovat.

[18] V souladu se shora uvedenou judikaturou lze dát stěžovateli za pravdu v tom, že institut nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. osobu z dočasné ochrany nevylučuje. Dopadá totiž výhradně na případy, kdy držiteli dočasné ochrany byla práva z ní plynoucí již poskytnuta v jiném členském státě, který mu jako první vydal oprávnění k pobytu. Stejně tak je namístě stěžovateli přisvědčit, že čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany je možné pouze v jednom členském státě. Tento závěr výslovně potvrzuje bod 16 odůvodnění Rozhodnutí Rady č. 2022/382, systematika a znění směrnice o dočasné ochraně, která počítá jen s jedním hostitelským státem (srov. např. čl. 11, čl. 15 odst. 5, čl. 25 a čl. 26), jakož i již zmíněný rozsudek Soudního dvora ve věci C 753/23, podle něhož si státní příslušníci Ukrajiny mohou zvolit členský stát, v němž budou požívat práv plynoucích z dočasné ochrany. Soudní dvůr navíc v bodě 30 citovaného rozsudku výslovně potvrdil, že orgány členských států jsou oprávněny ověřit, zda osoby požívající dočasnou ochranu „*již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě*“. Je tudíž zřejmé, že zjištění, zda žadatel již požívá těchto práv v jednom členském státě, může být důvodem, pro který mu nelze ta stejná práva znovu poskytnout ve státě jiném.

[19] Zároveň tedy není přiléhavá ani argumentace krajského soudu, který podkládá svůj právní názor existencí taxativního výčtu důvodů pro vyloučení osoby z dočasné ochrany ve smyslu čl. 28 směrnice o dočasné ochraně. Toto ustanovení směrnice dopadá na vyloučení z dočasné ochrany jako takové, a to z vážných důvodů jako je ochrana bezpečnosti státu. Podstata věci se nicméně skrývá jinde: v otázce, zda z práva EU plyne osobám požívající dočasnou ochranu právo po dobu jejího trvání určovat (a to i opakovaně), v jakém členském státě jim budou ze strany členských států poskytována práva plynoucí z dočasné ochrany – tedy právo na druhotné přemístění do jiného členského státu, než kde jim bylo oprávnění k pobytu poprvé uděleno.

[20] Nejvyšší správní soud především ve své shora zmiňované judikatuře dospěl při zohlednění výkladových vodítek obsažených v rozsudku Soudního dvora ve věci C-753/23, znění, systematiky a smyslu směrnice o dočasné ochraně a specifického režimu Rozhodnutí Rady č. 2022/382, k závěru, že státní příslušníci Ukrajiny, jimž byla v Unii přiznána dočasná ochrana, mají právo na přemístění svého pobytu do jiného členského státu (rozsudek čj. 1 Azs 174/2024-42, bod 47). Lze připustit, že obecně směrnice o dočasné ochraně takové právo nezakládá. V posuzované věci je však nezbytné ji interpretovat v kontextu Prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382. Není stanoven žádný mechanismus určení, jak budou osoby požívající dočasnou ochranu mezi jednotlivé členské země rozděleny. Státní příslušníci Ukrajiny mají naopak právo prvotní volby členského státu, kde o udělení dočasné ochrany požádají.

pokračování

[21] Co se týče sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany, Nejvyšší správní soud již dovodil, že navzdory tomu, že dle Soudního dvora není výluka čl. 11 pro jím posuzovanou věc relevantní, může mít význam pro posouzení otázky sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany poté, co dočasnou ochranu již získali (touto otázkou se Soudní dvůr nezabýval). Důsledkem dohody členských států o vyloučení čl. 11 je pak vlastně faktická možnost těchto osob pobývat nejen v hostitelském členském státě (tj. státě, který jim formálně vydal pobytové oprávnění), ale na území celé Unie. „Neoprávněný“ pobyt v jiném členském státě totiž tak jako tak nemůže vést k nucenému předání do hostitelského státu. Na základě toho Nejvyšší správní soud výslovně uzavřel, že pokud tedy mají státní příslušníci Ukrajiny (kteří jsou držiteli dočasné ochrany podle Rozhodnutí Rady č. 2022/382) právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, nelze dospět k jinému závěru, než že mají v průběhu trvání dočasné ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země. Za tím účelem jim musí být vydáno pobytové oprávnění. V opačném případě by vyloučení aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně ztrácelo význam (rozsudek čj. 1 Azs 174/2024-42, bod 61). Tento právní názor je do značné míry i podpořen závěry rozsudku ve věci C-753/23. Soudní dvůr totiž státům umožňuje vést řízení s pozitivním výsledkem i v případech, kdy žadatel podal žádost i v jiném členském státě. Scénáře podle písm. c) a d) v takovém případě v podstatě nelze systémově odlišit a lze tak jen těžko zapovědět žadatelům možnost požádat o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě poté, co jim již byla udělena. Stěžovatel se ve své argumentaci odkazuje na bod 30. rozsudku ve věci C-753/23, který členským státům umožňuje (nikoli povinně ukládá, tak jak uvádí stěžovatel) ověřovat, zda žadatelé již nezískali povolení k pobytu v jiném členském státě. Tento postulát nelze vykládat jako povinnost členských států takového ověření provádět, nýbrž spíše jako důraz na to, že práva plynoucí z dočasné ochrany by neměl státní příslušník Ukrajiny požívat ve více členských státech současně.

[22] Právní úprava nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. tudíž podle existující judikatury odporuje právu státních příslušníků Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasné ochrany na základě Rozhodnutí Rady č. 2022/382 na druhotný pohyb mezi členskými státy a nelze ji aplikovat.

[23] V rozsudku čj. 1 Azs 174/2024-42 Nejvyšší správní soud zároveň podrobně nastínil postup stěžovatele v různých situacích, v nichž obdrží žádost o poskytnutí dočasné ochrany a zjistí, že ta je již poskytována v jiné členské zemi (viz body 71 a násl. odkazovaného rozsudku). V souladu s tím měl stěžovatel v nynější věci žádost žalobkyně o dočasnou ochranu přijmout, v následném řízení zjistit, zda je žalobkyně skutečně i nadále držitelkou pobytového oprávnění souvisejícího s dočasnou ochranou na území jiného členského státu, a následně – s ohledem na to, co z tohoto zjišťování vyjde najevo – buď dočasnou ochranu udělit, anebo případně žádost zamítnout.

[24] Pro úplnost Nejvyšší správní soud závěrem uvádí, že pokud držitelům dočasné ochrany plyne z práva EU možnost přesunout se v průběhu trvání dočasné ochrany do jiného členského státu, nemůže na strukturální úrovni podání žádosti o pobytové oprávnění v jiném členském státě představovat zneužití práva. Kasační argumentace stěžovatele spočívající v potřebě zamezit zneužití práva tak nemůže vést k závěru, že je česká právní úprava s unijním právem slučitelná. Pokud by však měl stěžovatel v individuálním případě vážné důvody domnívat se, že osoba žádající o poskytnutí dočasné ochrany v ČR tak činí

výhradně za účelem jiným, než je skutečný úmysl vedoucí k přesídlení na území ČR, např. s ohledem na opakované přemísťování se po Unii bez jakéhokoli relevantního (rodinného, pracovního, zdravotního apod.) důvodu, může prokázat zneužití práva v daném konkrétním případě. Svůj závěr v tomto směru však musí náležitým způsobem odůvodnit a především dokázat (k tomu blíže např. rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2025, čj. 5 Azs 190/2024-20).

[25] Nejvyšší správní soud proto i v nyní projednávané věci uzavírá, že závěr krajského soudu o neslučitelnosti české právní úpravy nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. s právem EU co do výroku obstál. Krajskému soudu lze proto s ohledem na výše uvedené též přisvědčit, že stěžovatel vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany z důvodu její nepřijatelnosti nezákonně zasáhl do práv žalobkyně. Stěžovatel je proto v souladu s výrokem II. napadeného rozsudku povinen obnovit stav před přijetím žádosti žalobkyně o poskytnutí dočasné ochrany. Při tom bude postupovat v souladu se závěry aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu (viz zejm. odkazy v bodě [16] tohoto rozsudku), jejíž podstata byla shora shrnuta.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[27] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve věci měla plný úspěch žalobkyně. Ta však náhradu nákladů řízení nepožadovala (ani žádné náklady nedoložila) a nebyla zastoupena advokátem. Soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. dubna 2025

Milan Podhrázký
předseda senátu